

78.071.1:784.3(477)

ID ORCID 0000-0003-3284-3670

DOI 10.33625/1993-6400-2019-3-43-49

НЕОРОМАНТИЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ТВОРЧОСТІ Д. КЛЕБАНОВА (НА ПРИКЛАДІ ВОКАЛЬНОГО ЦИКЛУ НА ВІРШІ Г. ГЕЙНЕ)

Григор'єва О. Б. Неоромантичні тенденції у творчості Д. Клебанова (на прикладі вокального циклу на вірші Г. Гейне). Аналізуються основні композиторські засоби Д. Клебанова в музичному втіленні слова. Розглядаються структура та зміст вокального циклу Д. Клебанова на вірші Генріха Гейне. На прикладі даного вокального циклу встановлюється зближення двох основних тенденцій, які характеризують творчі пошуки Д. Клебанова у період кінця 1940-х — початку 1950-х років. Перша пов'язана з утіленням у музиці елементів українського пісенного фольклору, котрий вплинув на формування мелодичного стилю композитора. Друга проявилася в увазі до складного внутрішнього світу людини. Як показують результати дослідження, Д. Клебанова приваблює творча особистість автора вірша, про що можна судити у зв'язку з тим, що композитор при створенні музичної інтерпретації віршованого першообразу цілісно відтворює риси творчого методу, художньої мови обраного поета. Разом із тим, у кожному вокальному циклі Д. Клебанова

виявляються і своєрідні риси композиторської інтерпретації, зумовлені, в тому числі, реалізацією художнього завдання відтворення індивідуальної манери поета, на чий текст написано даний музичний opus.

Ключові слова: романс, пісня, вокальний цикл, ліричний герой.

Григор'єва О. Б. Неоромантические тенденции в творчестве Д. Клебанова (на примере вокального цикла на стихи Г. Гейне). Анализируются основные композиторские методы Д. Клебанова в музыкальном воплощении слова. Рассматриваются структура и содержание вокального цикла Д. Клебанова на стихи Генриха Гейне. На примере данного вокального цикла устанавливается сближение двух основных тенденций, характеризующих творческие поиски Д. Клебанова в период конца 1940-х — начала 1950-х годов. Первая связана с воплощением в музыке элементов украинского песенного фольклора, оказавшего влияние на формирование мелодического стиля композитора. Вторая проявилась во внимании к сложному внутреннему миру человека. Как показывают результаты исследования, Д. Клебанова привлекает творческая личность автора стихотворения, о чем возможно судить в связи с тем, что композитор при создании музыкальной интерпретации стихотворного первообраза целостно воссоздает черты творческого метода, художественного языка избранного поэта. Вместе с тем в каждом вокальном цикле Д. Клебанова обнаруживаются и своеобразные черты композиторской интерпретации, обусловленные, в том числе, реализацией художественной задачи воссоздания индивидуальной манеры поэта, на чей текст написан данный музыкальный opus.

Ключевые слова: романс, песня, вокальный цикл, лирический герой.

Grygoryeva O. Neoromantic tendencies in the works of D. Klebanov (using the vocal cycle with lyrics by H. Heine as an example)

Problem statement. D. Klebanov (1907–1987) during his creative way had recourse to various genres. Opera and symphony, ballet and instrumental concert, chamber instrumental ensemble, musical comedy have been reflected in the composer's legacy. The composer also paid considerable attention to a song, vocal cycle, and vocal miniature. The creation of vocal cycles has run throughout all three stages of the composer's creative activity, and thus the genre of the vocal cycle appears as a pass-through in the heritage of D. Klebanov. This means that the composer's individual style and the creative method in their progress are vividly represented in this genre, as in the other cross-cutting genres of his work (symphony).

The purpose of the article. To study the specifics of the composer's interpretation of the poetic original source on the material of the vocal cycle with lyrics by Heinrich Heine as a characteristic example of the genre under review. The object of the research is the chamber-vocal work of D. Klebanov, its subject is the system of principles inherent in the composer's conversion of Heinrich Heine's poems into the vocal cycle. The task of studying the heritage of D. Klebanov – the classics of Ukrainian national music, both its integrity and cross-

«Вранці я встаю, гадаю»

(largo doloroso),

(piano),

piano

«f»

Ges-dur

«p».

«І вночі спокою мало».

« »

«марячи, півсонний,

в'ялий»

?

Des-dur,

дикій стежині»,
es-moll.

(tranquillo),

« »

(

(6/8, 9/8, 2/4),

« »

«Хто, пташки, навчив вас співів?»

*«...навіщо горем і гнівом колишній біль
будить?»*

« » « » « »

crescendo,

Agitato subito

(

),
 (« »)
**«Поклади лиш руку на сер-
 це, друг»**
 (cis-moll),
 (Allegro agitato)
 (' , , , , — «Ах, майстре...»)
 (Allegretto), forte, (piano),
 «що пригнітить — не
 мене», — (3/2,
 lento)
 «f»
 ?».
 : «
 ?».
 (mezzo-forte, meno mosso)
 « »,
 « »
 — «Спершу
 я пiтьми боявся, що пригнітить — не мене» —
 «як
 я витримав, не здався» Lento «не розпитуйте
 мене»,
 «не розпитуйте мене»,
 « »
 « »
 « »
 Allegro con
 moto « », «cis»,
 E-dur,
 « ».
 ?
 « »
 F-dur, Allegro moderato, tranquillo,

Перспективи дослідження теми.

Література:

1. [ ] / . . . ; - , 1972. — .1.—148 .
2. [ ] / . . . - . — .: . , 1978. — .2–3.— 365 .
3. XIX [ ] / . . . ; . — .: . , 1956. — 350 .
4. . — .: [ ] / . . . , 1963. — 446 .
5. [ ] / . . . — .: . , 1964. — .477–621.
6. . . . [ ] / . . . , 1980. — 44 .
7. . . . [ ] / . . . , 2003. — 248 .
8. [ ] / . . . // . . . : [ ] / . . . , 1989. — . 131–189. — ISBN 5-85285-083-7.

References:

1. Vasina-Grossman, V. (1972). *Muzyka i poeticheskoe slovo* [The music and poetic word]. (Part 1). Moscow : Muzyka. (In Russian)
2. Vasina-Grossman, V. (1978). *Muzyka i poeticheskoe slovo* [The music and poetic word]. (Parts 2–3). Moscow : Muzyka. (In Russian)
3. Vasina-Grossman, V. (1956). *Russkiy klassicheskiy romans XIX veka* [The Russian classical romance 19th century]. Moscow : Izdatelstvo Akademii nauk USSR. (In Russian)
4. Deych, A. (1963). *Poeticheskiy mir Hienrich Heyne* [Poetic world of Hienrich Heyne]. Moscow : Gosudarstvennoe izdatel'stvo khudozhestvennoi literatury. (In Russian)
5. Zhitomirskiy, D. V. (1964). *Robert Schumann. Ocherk zhizni i tvorchestva* [Robert Schumann. Essay of life and work]. Moscow : Muzyka. (In Russian)
6. Zolotovitskaya, I. (1980). *Dmitriy Klebanov* [Dmitriy Klebanov]. Kiev : Muzychna Ukrayina. (In Russian)
7. Nazaykinskiy, E. (2003). *Stil i zhanr v muzyke* [Style and genre of music]. Moscow : Vlados. (In Russian)
8. Platek, Ya. (1989). *Nepobedimye ritmy* [Invincible rhythms]. In Ya. Platek. *Verte muzyke — Believe the music*, (pp. 131–189). Moscow : Sovetskiy kompozitor. (In Russian)